

NOTA VAN TOELICHTING

I. Algemeen

1. Korte inhoud

Dit besluit wijzigt het Uitvoeringsbesluit kinderbijslagvoorziening BES. Het besluit beschrijft op grond van de Wet kinderbijslagvoorziening BES wat voor de dubbele kinderbijslag wordt verstaan onder intensieve zorg. Per ministeriële regeling wordt nader invulling gegeven aan hoe de zorgbehoefte wordt beoordeeld en wie hier advies over uitbrengt.

2. Aanleiding

In Europees Nederland komen ouders van thuiswonende kinderen met een intensieve zorgbehoefte in aanmerking voor een verdubbeling van de kinderbijslag. Deze ouders maken vanwege de zorg die het kind nodig heeft extra kosten. Het gaat daarbij specifiek om kinderen in de leeftijd van 3 tot 18 jaar. Hierbij wordt verondersteld dat kinderen uit de leeftijdscategorie van 0 tot 3 jaar in algemene zin al intensieve zorg en begeleiding van ouders nodig hebben.

Een verdubbeling van de kinderbijslag wegens intensieve zorg ontbreekt op Caribisch Nederland. Ouders in Caribisch Nederland met zorgbehoevende kinderen worden echter ook geconfronteerd met extra zorgtaken en kosten. Vanuit Caribisch Nederland en vervolgens vanuit de Tweede Kamer is daarom gevraagd om te verkennen of de dubbele kinderbijslag in Caribisch Nederland ingevoerd kan worden. Uit de verkenning en het principe van 'comply or explain' is gebleken dat het wenselijk is om het ook in Caribisch Nederland in te voeren.

Het opstellen van wetgeving kost echter tijd. Daarom zijn er in 2022, 2023 en 2024 tijdelijke tegemoetkomingen geweest voor ouders van kinderen met een intensieve zorgbehoefte. Met de Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024 wordt nu voorzien in een grondslag voor een verdubbeling van de kinderbijslagvoorziening BES.

3. Hoofdpijnen van het voorstel

Het uitgangspunt van de tijdelijke tegemoetkomingen was om zo goed als mogelijk al aan te sluiten bij de beoogde invoering van de dubbele kinderbijslag wegens intensieve zorg (hierna: DKIZ). Daarom werd voor de tijdelijke tegemoetkoming een vergelijkbare uitvoeringssystematiek gehanteerd. Dit besluit licht voor de invoering van de DKIZ toe wat wordt verstaan onder intensieve zorg. Per ministeriële regeling wordt nader invulling gegeven aan hoe de zorgbehoefte wordt beoordeeld en wie hier advies over uitbrengt.

3.1 Intensieve zorg

Voor het recht op dubbele kinderbijslag voor een thuiswonend kind is bepalend of er sprake is van intensieve zorg als bedoeld in artikel 5a, eerste lid, van de Wet kinderbijslagvoorziening BES. Het onderhavige besluit bepaalt dat hiervan sprake is als het een kind betreft dat zodanig ernstig beperkt is in het dagelijks functioneren als gevolg van een ziekte of stoornis van lichamelijke, verstandelijke, zintuiglijke of geestelijke aard dat de verzorging en oppassing door de ouders in ernstige mate wordt verzaamd.

Dit criterium valt uiteen in twee voorwaarden: ten eerste dient het kind ernstig beperkt te zijn in het dagelijks functioneren als gevolg van een ziekte of stoornis van lichamelijke, verstandelijke, zintuiglijke of geestelijke aard. Deze voorwaarde vergt een objectief medische diagnose. Ten tweede dient de verzorging en oppassing van de ouders in ernstige mate te worden verzaamd als gevolg van die ziekte of stoornis. Dit wordt beoordeeld aan de hand van vijf onderdelen in elk van de twee categorieën verzorging en oppassing. Bij verzorging moet men bijvoorbeeld denken aan hulp bij de lichaamshygiëne en de mate van zindelijkheid. Bij oppassing geldt dit bijvoorbeeld voor de mate van zelfstandigheid zowel binnenshuis als buitenshuis. Deze onderdelen en categorieën worden uitgewerkt in een ministeriële regeling op basis van dit besluit. Aan de hand van deze

ministeriële regeling kan worden bepaald of de oppassing en verzorging zodanig zijn dat sprake is van intensieve zorg.

Bij de beoordeling van intensieve zorg weegt ook de leeftijd van het kind mee. Voor oudere kinderen is een lagere score nodig om een intensieve zorgbehoefte vast te stellen. De reden hiervoor is dat gezonde kinderen steeds zelfstandiger worden naarmate ze ouder worden en daarom minder zorg vragen van de ouders. Oudere kinderen die extra zorg nodig hebben als gevolg van hun ziekte of stoornis vragen daarom bij een lagere score relatief veel van de ouders.

Een ander aandachtspunt bij de beoordeling is of er sprake is van herstelperspectief. Vanwege de jonge leeftijd van de doelgroep en dat zij zich nog volop kunnen ontwikkelen, zijn er ziektes met een (volledig) herstelperspectief. Het recht op DKIZ wordt na verloop van tijd opnieuw beoordeeld als er perspectief op herstel is.

3.2 Uitvoering en adviseurs intensieve zorg

De RCN-unit SZW keert in Caribisch Nederland namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (de minister) kinderbijslag uit aan rechthebbenden. De RCN-unit SZW neemt de aanvraag en uitbetaling van DKIZ op zich. Zij beschikt echter niet over de medische expertise om vast te stellen of er sprake is van intensieve zorg. Daarom wint de RCN-unit SZW advies in over of er sprake is van een intensieve zorgbehoefte.

Voor het beoordelen of er sprake is van een intensieve zorgbehoefte zijn er verschillende adviseurs. De rechtspersonen waar zij voor werken worden bij ministeriële regeling aangewezen voor de drie verschillende eilanden.

Op basis van het ontvangen advies over de zorgbehoefte neemt de RCN-unit SZW namens de minister een besluit en stuurt ouders een beschikking. De afhandeltermijn voor een aanvraag is maximaal acht weken. Vervolgens betaalt de RCN-unit SZW maandelijks een verdubbeling van de kinderbijslag uit.

4. Financiële gevolgen

In de Wijzigingswet SZW-wetten Caribisch Nederland werden de kosten van de DKIZ geraamd op € 149.520. In de voorjaarsbesluitvorming van 2021 zijn hiervoor middelen vrijgemaakt. Het besluit werkt de al beoogde grondslag van de DKIZ verder uit. Daarom volgen er geen extra kosten uit het besluit. De onderliggende ministeriële regeling gaat nader in op de uitvoeringskosten en bekostiging van de adviseurs.

5. Ontvangen commentaren

Dit besluit is tegelijk met de onderliggende ministeriële regeling tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de RCN-unit SZW als uitvoerder van de DKIZ. Daarnaast zijn het besluit en de ministeriële regeling voorgelegd aan de bestuurscolleges van Bonaire, Saba en Sint-Eustatius.

5.1 Uitvoeringstoets RCN-unit SZW

< Uitkomsten van uitvoeringstoets worden opgenomen na ontvangst van de uitvoeringstoets >

5.2 Adviezen bestuurscolleges Bonaire, Saba en Sint-Eustatius

< Uitkomsten van advies worden opgenomen na ontvangst van het advies >

6. Regeldruk

De voorgenomen Uitvoeringsregeling kinderbijslagvoorziening BES gaat nader in op de regeldrukeffecten.

7. Andere gevolgen

In het voorstel is rekening gehouden met het doenvermogen van ouders door ambtshalve toe te kennen aan ouders wiens kinderen voor de tijdelijke tegemoetkoming al zijn beoordeeld op hun

zorgbehoefte en geen herstelperspectief hebben. Daarnaast worden ouders ondersteund bij het invullen van een vragenformulier voor de beoordeling van de zorgsituatie. Er wordt tevens een DPIA (Data Protection Impact Assessment) uitgevoerd omdat er medische gegevens nodig zijn voor het vaststellen van recht op dubbele kinderbijslag wegens intensieve zorg. In de toelichting bij de ministeriële regeling is dit nader toegelicht.

8. Inwerkingtreding

Het besluit treedt in werking op hetzelfde moment als het deel van de Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024 dat ziet op de dubbele kinderbijslag bij intensieve zorg. De beoogde datum van inwerkingtreding is 1 juli 2025.

Het voornemen is dat ouders die recht hadden op de tijdelijke tegemoetkoming dan automatisch dubbele kinderbijslag wegens intensieve zorg ontvangen, tenzij op basis van herstelperspectief de zorgbehoefte opnieuw moet worden beoordeeld. Dit wordt bij ministeriële regeling verder uitgewerkt.

II. Artikelsgewijs

Artikel I. Wijziging Uitvoeringsbesluit kinderbijslagvoorziening BES

Dit besluit wijzigt het Uitvoeringsbesluit kinderbijslagvoorziening BES. In het besluit wordt uitgewerkt wat er moet worden verstaan onder 'intensieve zorg' voor de uitvoering van de dubbele kinderbijslag intensieve zorg BES. Deze uitwerking is ontleend aan artikel 11 van het Besluit uitvoering kinderbijslag. Dat besluit heeft betrekking op de uitvoering van de kinderbijslag in het Europese deel van Nederland. De verwoording komt overeen met het begrip intensieve zorg zoals dat gebruikt is in de Tijdelijke regeling tegemoetkoming kinderen met intensieve zorg BES, dat vooruitliep op deze structurele regeling.

In het tweede lid is een grondslag opgenomen voor het verder uitwerken van de genoemde onderwerpen in de voorgenomen Uitvoeringsregeling kinderbijslagvoorziening BES.

In die regeling zal ook de aanwijzing plaatsvinden van de rechtspersoon waarbij de minister het op medische gegevens gebaseerde advies zal inwinnen. Deze aanwijzing door de minister vindt plaats op basis van artikel 5a, tweede lid, van de Wet kinderbijslagvoorziening BES.

Artikel II. Inwerkingtreding

Dit besluit is een nadere uitwerking van de bepalingen rondom de dubbele kinderbijslag bij intensieve zorg die aan de Wet kinderbijslagvoorziening BES worden toegevoegd met de Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024. Dit besluit zal gelijktijdig in werking treden met het deel van die wet dat ziet op de dubbele kinderbijslag bij intensieve zorg.

De Minister voor Armoedebeleid,
Participatie en Pensioenen,

C.J. Schouten